

Er verschenen 23 verdachten voor de krijgsraad wegens misdrijven gepleegd in het *SS-Auffanglager*.

Na de Tweede Wereldoorlog gebeurt de bestraffing van collaboratie in België door het militair gerecht. De "beulen van Breendonk" moeten in 1946 verschijnen voor de krijgsraad van Mechelen. Er zijn drie groepen verdachten.

Ten eerste staan veertien Vlaamse SS'ers terecht. Het lidmaatschap bij de SS levert hen een aanklacht op wegens militaire en politieke samenwerking met de vijand. De meeste SS'ers staan ook terecht voor vrijwillige slagen en verwondingen, en zes van hen voor moord of doodslag. Ten tweede had je drie burgerarbeiders die voor een royaal loon vrijwillig in het Fort van Breendonk kwamen werken. Daarom staan zij terecht voor politieke samenwerking met de vijand. Het trio wordt ook verdacht van het klikken van gevangenen aan de SS.

Tot slot zijn er zes voormalige kameroversten. De SS stelde in elke kamer van het Fort een gevangene aan als kameroverste. Hij was verantwoordelijk voor de orde in de kamer en de voedselbedeling. Hij kon proberen om zijn medegevangenen zoveel mogelijk te beschermen of hij koos de kant van de SS en werd zo een ware terreur in de kamer. Zes gevangenen krijgen door hun machtsmisbruik als kameroverste de aanklacht van politieke samenwerking met de vijand aangemeerd. Allen worden ze verdacht van vrijwillige slagen en verwondingen; een aantal onder

hen van moord en doodslag.

Onder grote belangstelling start op 5 maart 1946 het "proces van Mechelen". Eerste substituut-krijgsauditeur Halleman van het Mechelse krijgsauditoraat vordert voor twintig verdachten de doodstraf. Twee SS'ers krijgen een lichte strafvordering en kameroverste Van Borm een vordering van vijf jaar gevangenis. Het vonnis valt op 7 mei 1946. Vijf verdachten worden onder meer ter dood veroordeeld voor moord en/of doodslag. De beruchte SS'er Fernand Wyss heeft 11 moorden en 5 keer doodslag op zijn geweten, en pleegt bovendien 167 keer vrijwillige slagen en verwondingen – waarvan 113 keer met blijvende letsels tot gevolg. Zijn al even beruchte kompaan Richard De Bodt moet maar weinig voor Wyss onderdoen: 6 moorden en 4 keer doodslag en 125 keer vrijwillige slagen en verwondingen. Een ander voorbeeld is kameroverste Walter Obler. Deze Joodse communist pleegt 10 moorden en 16 keer vrijwillige slagen en verwondingen tijdens zijn gevangenschap. Daarnaast velt de krijgsraad in Mechelen ook de doodstraf voor elf andere beklaagden. Vier anderen krijgen levenslange hechtenis, één 20 jaar buitengewone hechtenis en één 15 jaar gewone hechtenis. Kameroverste Henri Van Borm tenslotte wordt vrijgesproken. Het Krijgshof bevestigt op 17 oktober 1946 alle vonnissen waartegen in beroep werd gegaan. Nadat het Hof van Cassatie het cassatieberoep verwerpt,

verlaagt de koning na een gratieverzoek van twee terdoodveroordeelden hun straf tot levenslange hechtenis.

Op 12 april 1947 vindt de terechtstelling van alle behalve twee terdoodveroordeelden plaats. Deze uitzonderingen werden een jaar eerder "bij verstek" veroordeeld, d.w.z. in afwezigheid. In 1944 vond kameroverste Valère De Vos reeds de dood in het concentratiekamp van Buchenwald. Hij werd er door voormalige medegevangenen uit het Fort van Breendonk vermoord voor zijn beestachtig gedrag als kameroverste. Nadat zijn dood bewezen wordt, trekt het gerecht zijn terdoodveroordeling terug in. SS'er Richard De Bodt is de tweede uitzondering. Hij verliet België op tijd en verblijft in Duitsland onder de valse naam "Richard Verstraeten". Hij wil met zijn vrouw en zoon terugkeren naar België. Wanneer hij in Duitsland een reispas aanvraagt, ontdekken de Belgische autoriteiten wie hij werkelijk is. Uiteindelijk wordt De Bodt eind 1951 gerepatriëerd vanuit de Franse bezettingszone in Duitsland.

Hij kan geen beroep aantekenen tegen zijn terdoodveroordeling en dient daarom een genadeverzoek in. Een jaar eerder – na de terechtstelling van kampcommandant Philipp Schmitt – heeft de Belgische regering beslist om geen doodstraffen meer uit te voeren en in levenslange hechtenis om te zetten. Wanneer dit gebeurt voor Richard De Bodt in 1952, leidt dit tot enorm veel protest bij de bevolking. Gedane zaken nemen echter geen keer. Uiteindelijk overlijdt Richard De Bodt begin januari 1975 in de gevangenis van Sint-Gillis. ■

NAAM _____

KLAS _____

Ga naar de website www.auschwitz.be en klik op de link *Pedagogie*
Daar vind je de tekst weer *De beulen van Breendonk*

Opdracht: lees de verhalen van enkele beulen die in het *Auffanglager* Breendonk actief waren.
Aldus zal je beter begrijpen met welke ingesteldheid sommige bewakers daar te werk gingen en zal je eveneens beter de rondleiding vatten.

Als klasopdracht kunnen de SS'ers klassikaal gepresenteerd worden door de leerlingen aan hun medeleerlingen.

Je hebt de keuze uit de Belgische SS'ers:

- Fernand Wyss
- Richard De Bodt
- Eugène Raes
- Marcel De Saffel
- Robert Baele

Maar tevens kan gebruik gemaakt worden van enkele Duitse SS'ers:

- Philipp Schmitt
- Arthur Prauss
- Johann Kantschuster

Eventueel kan ook geput worden uit de getuigenissen van de overlevenden (zie www.getuigen.be)

Opmerkingen leerkracht

SPOREN VAN HERINNERING

is een driemaandelijkse
uitgave van
vzw Auschwitz in Gedachtenis

www.auschwitz.be